

ΑΝΑΣΚΑΦΕΣ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΤΡΟΥΛΛΙΑ, 2014

Το Τμήμα Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, ανακοινώνει τη λήξη της ανασκαφικής έρευνας του 2014 στη θέση Πολιτικό-Τρουλλιά που χρονολογείται στην Εποχή του Χαλκού (περ. 2000 – 1500 π.Χ.). Οι ανασκαφές διεξήχθησαν υπό τη διεύθυνση των Δρ. Steven Falconer και Δρ. Patricia Fall του La Trobe University. Η θέση Πολιτικό-Τρουλλιά βρίσκεται 25 χιλιόμετρα από τη Λευκωσία, κοντά στο Μοναστήρι του Αγίου Ηρακλειδίου, στους πλούσιους σε χαλκό πρόποδες της οροσειράς του Τροόδους.

Οι φετινές έρευνες επέκτειναν και εκβάθυναν τους ανασκαφικούς χώρους στη θέση αυτή, η οποία υπήρξε η πρόγονος κοινότητα της αρχαίας Ταμασού, έδρας ενός εκ των σημαντικότερων βασιλείων της Γεωμετρικής περιόδου στην Κύπρο. Οι ανασκαφές έχουν μέχρι στιγμής φέρει στο φως δύο μεγάλων διαστάσεων εσωτερικές αυλές που φαίνεται αποτελούσαν το επίκεντρο συλλογικής κατανάλωσης τροφής κατά την Εποχή του Χαλκού. Εδώ καταναλώνονταν πρόβατα, αίγες αλλά και μεγάλες ποσότητες άγριων ελαφιών Μεσοποταμίας. Τα ζωικά οστά και κέρατα που ανασκάφηκαν αποτελούν ενδείξεις ότι σφαγιάζονταν επί τόπου ολόκληρα ελάφια. Σε συνδυασμό με ενδείξεις για την ύπαρξη ελαφιών που διαβιώνουν σε δάση, τα αποτελέσματα των αναλύσεων που έγιναν σε δείγματα άνθρακα (με τη χρήση του μικροσκοπίου Scanning Electron), δείχνουν ότι οι λόφοι που περιβάλλουν τη θέση Πολιτικό-Τρουλλιά θα ήταν κατά την αρχαιότητα καλυμμένοι με δάση από πεύκα.

Οι εσωτερικές αυλές στο Πολιτικό-Τρουλλιά βρίσκονται δίπλα από έναν επιμήκη διάδρομο η επιφάνεια του οποίου φέρει διαδοχικά στρώματα από κεραμικά θραύσματα, ζωικά οστά και άλλα υλικά τα οποία απέρριπτε η αρχαία κοινότητα. Στη νότια αυλή ανασκάφηκαν τα δύο πιο εντυπωσιακά ευρήματα των πιο πρόσφατων ανασκαφών: ένα ασβεστολιθικό σανιδόσχημο ειδώλιο, ύψους περίπου 40 εκ. (ανασκάφηκε το 2011) και ένας πτηνόμορφος ασκός (ανασκάφηκε το 2013). Το λίθινο σανιδόσχημο ειδώλιο φαίνεται να αναπαριστά γυναίκα αφού δηλώνεται η ηβική χώρα με εγχαράξεις. Το ειδώλιο αποδίδεται με ιδιαίτερα αφαιρετικό τρόπο, χαρακτηριστικό των κυπριακών ειδωλίων της περιόδου αυτής, τα οποία όμως είναι κατασκευασμένα συνήθως από πηλό. Πρόκειται επίσης για το μοναδικό στο είδος του ειδώλιο που έχει ανασκαφεί σε αρχαιολογικά τεκμηριωμένο πλαίσιο. Ο ασκός παριστάνει πτηνό, ίσως ορνίθι και σώζεται σχεδόν ακέραιο αφού μόνο το κεφάλι/προχολή ελλείπει. Η σημασία του ευρήματος αυτού είναι ιδιαίτερη αφού συνήθως τέτοιου είδους αντικείμενα βρίσκονται συνήθως σε τάφους ως κτερίσματα. Τόσο το λίθινο ειδώλιο όσο και ο ασκός αποτελούν ενδείξεις συλλογικών πράξεων, ίσως μνημόσυνων που θα διεξάγονταν σε ανοικτούς χώρους στο κέντρο του οικισμού της Εποχής του Χαλκού.

Οι ανασκαφές του 2014 αποκάλυψαν στο βόρειο τμήμα της θέσης οικίες που σχετίζονται με μεταλλουργικές δραστηριότητες. Παρόμοια στοιχεία που ανασκάφηκαν το 2007 υποδηλώνουν ότι μεταλλουργικές δραστηριότητες πραγματοποιούνταν και στα νοικοκυριά.

Η αρχαιολογική επισκόπηση του περιβάλλοντος χώρου έδειξε ότι στους λόφους γύρω από το Πολιτικό-Τρουλλιά είχαν δημιουργηθεί αναβαθμίδες και ίσως η γεωργική εκμετάλλευση των λόφων αυτών να ανάγεται ακόμη και στην Εποχή του Χαλκού. Η επισκόπηση που έγινε το 2014 με τη βοήθεια υπεδάφιου ραντάρ έδειξε ότι τα αρχιτεκτονικά κατάλοιπα εκτείνονται σε περιοχή 20 εκταρίων, ένδειξη ότι ο

πληθυσμός του οικισμού θα αριθμούσε σε εκατοντάδες ή ακόμη και χιλιάδες κατοίκους.

Τα αρχαιολογικά στρώματα στη θέση Πολιτικό-Τρουλλιά φθάνουν σε βάθος μέχρι και τέσσερα μέτρα κάτω από τη σημερινή επιφάνεια του εδάφους καθιστώντας τη θέση αυτή ως μια από τις βαθύτερες στρωματογραφικά θέσεις ολόκληρης της Κύπρου. Τα αποτελέσματα των ερευνών ρίχνουν φως στη ζωή των γεωργικών και μεταλλευτικών αυτών κοινοτήτων, ο πολιτισμός των οποίων αποτέλεσε το θεμέλιο λίθο για τις απαρχές του αστικοποιημένου πολιτισμού της Κύπρου.

Ο Δρ. Falconer και η Δρ. Fall είναι ιδιαίτερα ευγνώμονες για την ευγενική στήριξη, παρότρυνση και φιλία που έχουν προσφέρει στα μέλη του προγράμματος οι κάτοικοι των κοινοτήτων Πέρα (Ορεινής) και Πολιτικού και ιδιαίτερα στους κοινοτάρχες Κώστα Μηλιώτη και Ανδρέα Βοσκάρη, στους δασκάλους του Δημοτικού Σχολείου Περάτων και Καμπιών και στους φίλους και συναδέλφους στην κοινότητα Περάτων.